

	WYDZIAŁOWY ZESPÓŁ DOSKONALENIA I ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA PROCEDURA	Symbol WZDiZJK- WNoZ/2
PROCEDURA PRZEPROWADZANIA HOSPITACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH		

1. Podstawy prawne

1.1. Regulacje zewnętrzne

- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. 2019 poz.1573.).
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018 poz. 1861).
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 sierpnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie studiów (Dz. U. 2019 poz. 1498).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).

1.2. Regulacje wewnętrzne

- Zarządzenie nr 95/19 Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 12 listopada 2019 roku w sprawie ustalenia Uczelnianego Systemu Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- Zarządzenie Nr 103/17 Rektora Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu z dnia 6 września 2017 roku w sprawie ustalenia „Procedury przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych.

2. Cel i przedmiot procedur

Celem procedury jest wprowadzenie jednolitych zasad przeprowadzania hospitacji przedmiotowych jako elementu Uczelnianego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz wynikające z powyższych działań podnoszenie jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Zdrowiu.

Uzyskanie informacji na temat jakości procesu dydaktycznego poprzez kontrolę zajęć pozwoli motywować nauczycieli akademickich do większej dbałości o merytoryczne i metodyczne przygotowanie do zajęć.

3. Zakres stosowania procedury

Procedura jest stosowana przez pracowników UMP w celu dokonania oceny prowadzonych zajęć oraz zweryfikowania realizacji założonych efektów uczenia się przypisanych poszczególnym przedmiotom, realizowanym na Wydziale Nauk o Zdrowiu na zajęciach, odbywających się w ramach studiów pierwszego, drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych), studiów doktoranckich oraz studiów podyplomowych.

4. Definicje

- **Hospitacja** – działanie związane z bezpośrednią obserwacją realizacji zajęć dydaktycznych. Celem hospitacji jest:
 - ocena procesu kształcenia w ramach hospitowanych przedmiotów pod względem zamierzonych efektów uczenia się określonych w programach kształcenia i misji uczelni,
 - dążenie do poprawy jakości realizacji procesu dydaktycznego przez eliminację nieprawidłowości stwierdzonych podczas realizacji zajęć dydaktycznych,
 - wykorzystanie wyników hospitacji do bieżącej i okresowej oceny wyników pracy nauczyciela akademickiego,
 - kształtowanie aktywnej i twórczej postawy nauczyciela akademickiego w realizacji założonych w programie efektów uczenia się.
- **Zajęcia** - wszystkie formy zajęć określone w programie studiów na danym kierunku.

5. Odpowiedzialność

5.1 Dziekan:

- ogólny nadzór i bieżąca kontrola,
- zatwierdzenie przedmiotów proponowanych do hospitowanych zajęć na kolejny rok akademicki,
- wskazanie przedmiotów do hospitacji interwencyjnej,
- zatwierdzenie wykazu nauczycieli akademickich upoważnionych do hospitacji zajęć w danym roku akademickim,
- zatwierdzenie harmonogramu hospitacji zajęć na semestr w danym roku akademickim,
- zatwierdzenie sprawozdania rocznego z hospitacji,
- zainicjowanie i kontrola nad realizacją działań naprawczych.

5.2 Wydziałowy Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia:

- przedstawienie Dziekanowi przedmiotów proponowanych do hospitacji zajęć na kolejny rok akademicki – do końca maja,
- przedstawienie Dziekanowi propozycji wykazu nauczycieli akademickich upoważnionych do hospitacji zajęć – do końca maja,
- przedstawienie Dziekanowi listy studentów z danego kierunku studiów uprawnionych do uczestnictwa w hospitacji,
- przedstawienie Dziekanowi harmonogramu hospitacji zajęć na semestr w danym roku akademickim – odpowiednio do końca września i stycznia,
- przedstawienie wyników hospitacji zajęć w sprawozdaniu rocznym,
- wykorzystanie wyników hospitacji zajęć w celu przygotowania propozycji działań naprawczych.

5.3 Zespół ds. Hospitacji

- wskazanie przedmiotów proponowanych do hospitacji zajęć na kolejny rok akademicki i przekazanie do WZDiZJK – do końca maja,
- wskazanie nauczycieli akademickich upoważnionych do hospitacji zajęć i przekazanie do WZDiZJK – do końca maja,

- w porozumieniu z RUSS wskazanie listy studentów z danego kierunku studiów uprawnionych do uczestnictwa w hospitacji i przekazanie do WZDiZJK – do końca września,
- opracowanie harmonogramu hospitacji zajęć w dwóch terminach na semestry zimowy i letni (Załącznik nr 2) i przekazanie do WZDiZJK – odpowiednio do końca września i stycznia,
- zaplanowanie hospitacji zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem,
- prowadzenie rejestru hospitacji zajęć,
- przygotowanie w oparciu o protokół hospitacji zajęć dydaktycznych pisma zawierającego syntetyczne wnioski pohospitacyjne i przekazanie kierownikowi jednostki dydaktycznej, w której realizowany jest przedmiot,
- przekazanie wniosków dotyczących nauczycieli akademickich do Wydziałowej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich,
- przygotowanie sprawozdania rocznego z przeprowadzonych hospitacji i przekazanie do WZDiZJK,
- ewidencja i przechowywanie dokumentów.

5.4 Zespół hospitujący

- realizacja hospitacji zgodnie z planem,
- sporządzenie protokołu hospitacji (Załącznik nr1),
- omówienie treści protokołu z hospitowanym,
- przekazanie protokołu z hospitacji zajęć dydaktycznych (w zamkniętej kopercie) do Koordynatora hospitacji na danym kierunku.

6. Sposób postępowania

6.1 Hospitacje mogą być przeprowadzone na skutek działań systemowych lub interwencyjnych:

- hospitacja systemowa** – zaplanowana i ujęta w harmonogramie hospitacji forma sprawdzenia jakości prowadzonych zajęć,
- hospitacja interwencyjna** – nieujęta w harmonogramie hospitacji forma sprawdzenia jakości zajęć. Wynika ona ze zgłoszenia nieprawidłowości służącej niezwłocznemu zdefiniowaniu i rozwiązaniu problemu.

6.2 Hospitacjom mogą być poddane wszystkie przedmioty realizowane na wszystkich kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarnych /niestacjonarnych) i na studiach podyplomowych.

6.3 Przedmioty do hospitacji na kolejny rok akademicki są zaproponowane przez Przewodniczącego Zespołu ds. Hospitacji i zatwierdzone przez Dziekana i Radę Wydziału w czerwcu aktualnego roku akademickiego.

6.4 W każdym roku akademickim hospitacjom systemowym podlega nie mniej niż 10% przedmiotów realizowanych na danym kierunku studiów na studiach pierwszego, drugiego stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych oraz na studiach doktoranckich i podyplomowych)

6.5 Hospitacje prowadzone w ramach przedmiotów zatwierdzonych do hospitacji przez Radę Wydziału na dany rok akademicki mają charakter planowy. O planowanej hospitacji danego przedmiotu powiadamia się kierownika jednostki dydaktycznej, w której realizowane są zajęcia i koordynatora przedmiotu. Koordynator przedmiotu

- ma obowiązek powiadomić koordynatora hospitaacji z danego kierunku o wszelkich zmianach dotyczących terminu, miejsca odbywania zajęć bądź ich formy.
- 6.6 Harmonogram hospitaacji zatwierdza Dziekan we współpracy z Wydziałowym Zespołem Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia w dwóch terminach:
- na semestr zimowy nie później niż do końca listopada danego roku akademickiego,
 - na semestr letni nie później niż do końca lutego danego roku akademickiego.
- 6.7 Harmonogram hospitaacji zawiera nazwę przedmiotu, kierunek i rok studiów, nazwisko koordynatora przedmiotu, nazwę jednostki realizującej nauczanie oraz skład zespołu hospitującego. Koordynatorzy kierunków Zespołu ds. Hospitaacji sprawują nadzór nad wyborem przedmiotów proponowanych do hospitaacji – prowadzą ewidencję hospitowanych przedmiotów i nauczycieli akademickich.
- 6.8 Hospitaacje prowadzą doświadczeni nauczyciele akademicki ze wszystkich kierunków studiów zatwierdzeni przez Radę Wydziału.
- 6.9 Zespół hospitujący składa się z co najmniej dwóch pracowników naukowo-dydaktycznych (specjalistów w danej dziedzinie), w tym co najmniej jednego ze stopniem doktora (a jeśli hospitowanym jest samodzielny pracownik naukowy – co najmniej dr hab.) oraz studenta wskazanego przez Radę Uczelnianą Samorządu Studenckiego (RUSS). RUSS może wytypować więcej niż jednego studenta z kierunku uprawnionego do uczestnictwa w hospitaacji. Wskazani studenci uczestniczą zamiennie w wybranych hospitaacjach (członkiem zespołu hospitującego może być tylko jeden student).
- 6.10 Hospitaacje interwencyjne mogą obejmować w szczególnych przypadkach przedmioty, które nie były wcześniej zatwierdzone przez Radę Wydziału lub przedmioty, które były wcześniej hospitowane i nie uzyskały zadawalającej oceny. Hospitaacje interwencyjne są przeprowadzane na skutek zgłoszenia przez kierowników jednostek dydaktycznych, grupę studentów lub RUSS oficjalnej pisemnej prośby o hospitaację lub skargi na nauczyciela akademickiego do Dziekana bądź Rektora. Interwencyjne hospitaacje zajęć mogą odbywać się nawet kilka razy do roku w ramach jednego przedmiotu, gdy jest to uzasadnione. Przedmioty do hospitaacji interwencyjnej wskazuje Dziekan lub upoważniony przez niego Prodziekan Wydziału, bez powiadomienia kierownika jednostki dydaktycznej, w której realizowane są zajęcia.
- 6.11 Hospitaacje zajęć dydaktycznych na poszczególnych kierunkach studiów organizują koordynatorzy Zespołu ds. Hospitaacji powołani przez Dziekana dla każdego kierunku. Przebieg hospitaacji na wszystkich kierunkach nadzoruje przewodniczący Zespołu ds. Hospitaacji.
- 6.12 Hospitaacja przebiega w oparciu o protokół hospitaacji zajęć dydaktycznych (załącznik nr 1), który obejmuje ocenę hospitowanych zajęć według obszarów. Zakres punktów możliwy do uzyskania wynosi 1-5 pkt. za każdą ocenianą kategorię w weryfikowanym obszarze:
- przygotowanie merytoryczne/metody nauczania (od 4 do 20 pkt),
 - realizacja założonych efektów uczenia się (od 3 do 15 pkt),
 - infrastruktura (od 1 do 5 pkt),
 - organizacja zajęć (od 5 do 25 pkt),
 - atmosfera zajęć (od 2 do 10 pkt),
- łącznie od 15 do 75 pkt.

Ocena zastosowanych oryginalnych środków i/lub metody edukacyjnej ani uwagi studentów nie są wliczane do punktowej oceny.

Zespół hospitujący wypełnia protokół pohospitacyjny, w którym dokonuje ogólnej oceny zajęć, będącej sumą punktów uzyskanych z weryfikowanych obszarów.

- 6.13 Zespół hospitujący jest zobowiązany do przedstawienia nauczycielowi, którego zajęcia były hospitowane, protokołu hospitacji i omówienia z nim wniosków z przeprowadzonego działania w postaci konstruktywnego „feedback-u”, celem podniesienia jakości prowadzenia zajęć. Odpowiednio przeprowadzona hospitacja ma na celu ogólne podnoszenie jakości kształcenia na Uczelni – nie powinna być wykorzystywana jako narzędzie o charakterze represyjnym lub dyskryminującym nauczyciela akademickiego. Hospitowany potwierdza podpisem zapoznanie się z protokołem hospitacji.
- 6.14 Zespół hospitujący przekazuje w zamkniętej kopercie wypełniony protokół hospitacji zajęć dydaktycznych Koordynatorowi hospitacji na danym kierunku.
- 6.15 Zespół ds. Hospitacji w oparciu o protokół hospitacji zajęć dydaktycznych przygotowuje pismo zawierające syntetyczne wnioski pohospitacyjne i przekazuje kierownikowi jednostki dydaktycznej, w której realizowany jest przedmiot.
- 6.16 Po przeprowadzeniu wszystkich hospitacji płynące z nich wnioski dotyczące nauczycieli akademickich Zespół ds. Hospitacji przekazuje Wydziałowej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich. Wyniki z przeprowadzonych hospitacji są uwzględniane w okresowej ocenie pracowników naukowo-dydaktycznych lub wykładowców, w polityce awansu akademickiego oraz przy obsadzie zajęć dydaktycznych. W przypadku uzyskania przez hospitowanego niskich ocen kierownik katedry i/lub Dziekan powinni przeanalizować powody otrzymania negatywnej opinii i wspólnie podjąć działania naprawcze.
- 6.17 Po przeprowadzeniu wszystkich hospitacji w semestrze Zespół ds. Hospitacji przekazuje sprawozdanie końcowe Wydziałowemu Zespołowi Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia.
- 6.18 WZDiZJK opracowuje sprawozdanie z rocznej działalności dotyczącej hospitacji i przekazuje swoje opinie Dziekanowi Wydziału.
- 6.19 Dziekan Wydziału prezentuje zbiorcze wyniki hospitacji na Radzie Wydziału. Dokumenty są udostępnione do wglądu RUSS.

7. Przypadki szczególne

W przypadku zaistnienia sytuacji nieujętych w powyższej procedurze decyzję o przeprowadzeniu bieżących działań podejmuje Dziekan Wydziału.

8. Wykazy i wzory formularzy

Załącznik nr 1. Schemat odpowiedzialności

Załącznik nr 2. Protokół hospitacji zajęć dydaktycznych

Załącznik nr 3. Harmonogram hospitacji

SCHEMAT ODPOWIEDZIALNOŚCI WZDiZJK - WNoZ/2

Procedura przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych

Odpowiedzialni	Zadania
Dziekan WNoZ	<ul style="list-style-type: none">➤ ogólny nadzór i bieżąca kontrola,➤ zatwierdzenie przedmiotów proponowanych do hospitowanych zajęć na kolejny rok akademicki,➤ wskazanie przedmiotów do hospitacji interwencyjnej,➤ zatwierdzenie wykazu nauczycieli akademickich upoważnionych do hospitacji zajęć w danym roku akademickim,➤ zatwierdzenie harmonogramu hospitacji zajęć na semestr w danym roku akademickim,➤ zatwierdzenie sprawozdania rocznego z hospitacji,➤ zainicjowanie i kontrola nad realizacją działań naprawczych.
Wydziałowy Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia	<ul style="list-style-type: none">➤ przedstawienie Dziekanowi przedmiotów proponowanych do hospitacji zajęć na kolejny rok akademicki,➤ przedstawienie Dziekanowi wykazu nauczycieli akademickich upoważnionych do hospitacji zajęć,➤ przedstawienie Dziekanowi listy studentów z kierunków studiów uprawnionych do uczestnictwa w hospitacji,➤ przedstawienie Dziekanowi harmonogramu hospitacji zajęć na semestr w danym roku akademickim,➤ przedstawienie wyników hospitacji zajęć w sprawozdaniu rocznym,➤ wykorzystanie wyników hospitacji w celu przygotowania propozycji działań naprawczych.

Zespół ds. Hospitacji

- wskazanie przedmiotów proponowanych do hospitacji zajęć na kolejny rok akademicki i przekazanie do WZDiZJK,
- wskazanie nauczycieli akademickich upoważnionych do hospitacji zajęć i przekazanie do WZDiZJK,
- w porozumieniu z RUSS wskazanie listy studentów z kierunków studiów uprawnionych do uczestnictwa w hospitacji,
- opracowanie harmonogramu hospitacji zajęć na dany rok akademicki (Załącznik nr 2) i przekazanie do WZDiZJK,
- zaplanowanie hospitacji zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem,
- prowadzenie rejestru hospitacji zajęć,
- przygotowanie przez Koordynatora hospitacji na danym kierunku w oparciu o protokół hospitacji zajęć dydaktycznych pisma zawierającego syntetyczne wnioski pohospitacyjne,
- przekazanie pisma kierownikowi jednostki, w której realizowany jest przedmiot,
- przekazanie wniosków dotyczących nauczycieli akademickich do Wydziałowej Komisji ds. Oceny Nauczycieli Akademickich,
- przygotowanie sprawozdania końcowego po przeprowadzeniu wszystkich hospitacji w semestrze i przekazanie do WZDiZJK,

Zespół hospitujący

- realizacja hospitacji zgodnie z planem,
- sporządzenie protokołu hospitacji (Załącznik nr 1),
- omówienie treści protokołu z hospitem,
- przekazanie protokołu z hospitacji (w szczelnie zamkniętej kopercie) do Koordynatora hospitacji na danym kierunku
- zaproponowanie działań naprawczych

Kierownik katedry, zakładu, kliniki

- poinformowanie pracowników prowadzących zajęcia o planowanej hospitacji zajęć,
- zapoznanie się z wynikami hospitacji zajęć,
- zaproponowanie działań naprawczych.

Pracownik dydaktyczny

- zapoznanie się z wynikami hospitacji zajęć,
- wdrażanie działań naprawczych.

WZDIZJK na WNOZ

UNIwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
Wydziałowy Zespół Doskonalenia i Zapewnienia Jakości Kształcenia na WNoZ
Protokół Hospitacji Zajęć Dydaktycznych

I. Podstawowe dane	
Rodzaj hospitacji	systemowa / interwencyjna
Hospitowany przedmiot	
Zespół hospitujący	1.
Tytuł / stopień, imię i nazwisko	2.
	3.
Kierunek, specjalizacja, rok studiów	
Koordinator przedmiotu	
Prowadzący zajęcia	
Data hospitacji	
Lokalizacja zajęć	
Rodzaj prowadzonych zajęć ¹ :	wykłady, ćwiczenia, seminaria, konwersatoria, zajęcia laboratoryjne, zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe, inne (<i>jakie?</i>) _____
Frekwencja studentów:	Wg listy dziekańskiej..... Faktycznie obecnych

I. Ocena stanu istniejącego (należy zaznaczyć krzyżykiem właściwą odpowiedź)

	Weryfikowany obszar	1-Zdecydowanie się nie zgadzam	2-Raczej się nie zgadzam	3-Trudno powiedzieć	4-Raczej się zgadzam	5-Zdecydowanie się zgadzam
A	Przygotowanie merytoryczne / metody nauczania					
1.	Przewodnik dydaktyczny/sylabus jest sporządzony zgodnie z wymogami					
2.	Tematyka prowadzonych zajęć jest zgodna z aktualnie obowiązującym programem studiów.					
3.	Stosowane metody nauczania wspomagają realizację założonych efektów uczenia się.					
4.	Stosowane metody aktywizują studentów.					
B	Realizacja założonych efektów uczenia się					
1.	Studentom został przedstawiony cel zajęć.					
2.	Treści kształcenia przedstawiane na zajęciach są zgodne z efektami efektów uczenia się wskazanymi w przewodniku dydaktycznym (sylabusie).					
3.	Zaliczenie/egzamin z zajęć adekwatnie weryfikuje zdobyte przez studentów wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne.					
C	Infrastruktura					
1.	Stosowane środki dydaktyczne wspomagają osiągnięcie założonych dla przedmiotu efektów uczenia się.					

	Weryfikowany obszar	1-Zdecydowanie się nie zgadzam	2-Raczej się nie zgadzam	3-Trudno powiedzieć	4-Raczej się zgadzam	5-Zdecydowanie się zgadzam
D	Organizacja zajęć					
1.	Na pierwszych zajęciach studentom został przedstawiony regulamin zajęć i warunki zaliczenia przedmiotu.					
2.	Zajęcia realizowane są punktualnie i zgodnie z planem.					
3.	Środki dydaktyczne na zajęciach są odpowiednio dobrane do specyfiki zajęć.					
4.	Tempo zajęć jest właściwe.					
5.	Zajęcia są interesujące i mobilizują studentów do dalszego rozwoju.					
E	Atmosfera zajęć					
1.	Prowadzący jest względem studentów życzliwy i komunikatywny.					
2.	Kontakt studentów z prowadzącym jest dobry.					

Ogólna ocena zajęć (łącznie liczba punktów uzyskana w weryfikowanych obszarach):

A (4-20)		B (3-15)		C (1-5)		D (5-25)		E (2-10)		Suma	
----------	--	----------	--	---------	--	----------	--	----------	--	------	--

Infrastruktura dydaktyczno-naukowa jest odpowiednia (sale dydaktyczne - wyposażenie w odpowiedni sprzęt, dostosowane do liczby studentów itp.).	TAK	NIE
UWAGI		
Wykorzystywane są nowoczesne sprzęty i aparatura (tam gdzie to właściwe).	TAK	NIE
UWAGI		

Czy na zajęciach dostrzeżone zostały oryginalne środki i/lub metody edukacyjne, które warto wyróżnić?

Uwagi studentów oraz propozycje udoskonaleń:

Uwagi/zalecenia zespołu hospitującego:

Zapoznałam/em się z treścią protokołu. Nie mam uwag / Mam uwagi do ocen wyrażonych w punktach:

.....
(podpis osoby hospitowanej)

.....
(podpisy zespołu hospitującego)

WZDIZJK na WMOZ

ZAŁĄCZNIK NR 3.

UNIwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu
WYDZIAŁOWY ZESPÓŁ DOSKONAŁENIA I ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA WNoZ
HARMONOGRAM HOSPITACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Wydział: _____	Rok akademicki: 20____/20____
-------------------	----------------------------------

Hospitowany (Imię i nazwisko)	Katedra	Przedmiot	Rodzaj zajęć ¹	Data	Proponowany skład zespołu (Imiona i nazwiska członków zespołu)

Hospitowany <i>(Imię i nazwisko)</i>	Katedra	Przedmiot	Rodzaj zajęć ¹	Data	Proponowany skład zespołu <i>(Imiona i nazwiska członków zespołu)</i>

(podpis przewodniczącego WZDiZJK)

(podpis Dziekan)